

Madde Fıkra

Yeni metin

rince bu riayetsizliğin anlaşıldığı tarihten itibaren bir ay müddetle kabul olunmaz. Bu hareketi itiyat haline getirenler hakkında bu süre üç aya çıkartılır.

Lisansı verilmiş veya tescilli yapılmış bulunan satışlara konu teşkil eden malların fiilen ihraç edilmemesi halinde, ihracatçıların meslek teşekkülüne peşinen ödedikleri nispi aidat geri verilmez.

Bu hareketi itiyat haline getirenler hakkında, mensup oldukları teşekküller tarafından kuruluş kanunları ve statülerin verdiği yetkiye dayanılarak gerekli tedbirler de alınır.

Madde Fıkra

Yeni metin

58

58. madde ile yürürlükte bırakılan sirkülerler arasından İhracat 69/17 sayılı sirküler çıkarılmış ve yürürlükten kaldırılmıştır.

f)

İthal malının Fiyat Tescil ve Tetkik Dairesince imalatçı firmaya izabe ve imalat bedeli karşılığı bırakılması uygun görülen malın değeri :

Yönetmeliğe
ek 4 No. 10
Gecici İhraç
Talepnamesi
örneği
Madde 2

Madde II — İşbu ek Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Danıştay İctihadları Birleştirme Kurulu Kararı

Esas No : 1968/11
Karar No : 1971/ 7

ÖZÜ : Milli Korunma Kanununa göre kurulan müessese, teşekkül ve ortaklıklara memuriyetten istifa etmek suretiyle veya ağıktan atananların buralarda geçen hizmetlerinin emeklilik fiili hizmetinden sayılması gerektiği hakkında.

İştirakçilerin Milli Korunma Kanununa göre kurulan kadro ve müessese, teşekkül ve ortaklıklara nakil suretiyle tayin edilmeleri halinde, bu hizmetlerinin emeklilik fiili hizmetinden sayılacağı, istifa suretiyle memuriyetten ayrılmalari veya ağıқта bulunduğu sırada bu yerlere tayin edilmeleri halinde ise hizmetlerinin emeklilik fiili hizmetinden sayılmasına 5434 sayılı Yasanın 130 uncu maddesi hükmünün mani bulunduğu yolunda verilen Yüce Danıştay 5 inci Dairesinin 14/4/1964 gün Esas 1963/4516, Karar 1964/1751 sayılı kararı ile, adı geçen kanunun 130 uncu maddesinin iştirakçilerin Milli Korunma Kanunu icabı kurulan müessese ve kadrolara naklen tayini kapsadığı ve fakat istifa suretiyle bu yerlere tayin edilenlerin sebkeden hizmetleri hakkında hükmün da bir hüküm getirmeyeceği, hukukun umumî esaslarından olan hak ve nasafet ve Anayasa'nın eşitlik prensibi ve 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu sigorta gayesiyle tedvin edilmiş olması bakımından istifa suretiyle veya ağıқта bulundukları sırada bu yerlere tayin edilenlerin hizmet sürelerinin emeklilik fiili hizmetinden sayılması gerektiği yolunda Danıştay 10 uncu Dairesi tarafından verilen 19/10/1967 gün ve Esas 1967/1290, Karar 1967/2135 sayılı iptal kararı arasında; T. C. Emekli Sandığı Kanununun 130 uncu maddesi ile ilgili olarak ağıktan veya istifaen Milli Korunma Kanununa tabi kadro ve müesseselerde hizmet görenlerin bu hizmetlerinin emeklilik fiili hizmetlerinden sayılıp sayılmıyacağı, diğer bir deyimle Emekli Sandığı ile bu yönden ilişkilerinin devam edip etmiyeceği noktasından çıkan uyumsuzluğun ve anlam bakımından birbirlerine aykırı kararların 521 sayılı Danıştay Kanununun 45 inci maddesi uyarınca içtihadın birleştirilmesi yoluyla giderilmesinin istenilmesi üzerine bahis konusu kararlar Başkanumsözcüsünün mütalâası, raportör üyenin raporu, ve konu ile ilgili yasalar incelendi. Oluru düşünüldü :

521 sayılı Kanunun 45 inci maddesine göre, içtihadın birleştirilmesini gerektirir mahiyette aykırı kararların bulunduğuna oybirliği ile karar verildikten sonra, Beşinci ve Onuncu Daire kararlarında istifa eden kişilerin subay ve hâkim olmaları ve görevlerinin mahiyetleri itibarıyla Milli Korunma Kanununa tabi müessese ve kadrolara naklen geçmelerinin imkânsızlığı yüzünden istifaen geçmelerinin gerektiği, bu istifaların bir nevi nakil niteliğinde kabul edilmesinin ve 5434 sayılı Kanunun 130 uncu maddesinde bahis konusu iştirakçiliğin istifa ile zail olamayacağı şeklinde anlaşılmasının icap ettiği yolunda ileri sürülen teklif, İctihadları Birleştirme Kurulunun, içtihadın birleştirilmesi konusu ile bağli olarak çözüm yolu bulacağı ve tevhiidi içtihat konusunun, hâkim ve subayların Milli Korunma teşkilâtına istifaen geçip geçmemeleri değil, genel olarak bu yerlere istifa ile veya ağıktan geçenlerin iştirakçi olupta naklen geçenler gibi hizmetlerinin emeklilik fiili hizmetinden sayılıp sayılmıyacağı noktasına matuf ve münhasır bulunduğu görüşü ile ve oyçokluğu ile red edilerek işin esasının tetkikine geçildi :

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 130 uncu maddesi, iştirakçilerden Milli Korunma Kanununa göre kurulan kadrolara veya müesseselere teşekkül ve ortaklıklara nakil suretiyle tayin edileceklerin sandıkla ilgilerinin kesilmesi ve buralarda geçen hizmetlerin bu kanun esaslarına dayanılarak evvelki fiili ve itibari hizmet müddetlerine eklenmesi hükmünü muhtevi olup, ağıktan veya istifa suretiyle Milli Korunma Kanunu icabı kurulan müessese ve kadrolara atananlar hakkında

hılâfına ve mani bir hüküm getirmemiştir. Bu kadrolara naklen tayin edilenlerle ağıktan tayin edilenler arasında hizmet ve emeklilik statüsü bakımından vazn kanunun bir fark gözetmediği aşikârdır.

Emekli Sandığı Kanununun 130 uncu maddesiyle varılmak istenilen amaç, emeklilik hakları bulunan yerlerde hizmet edenlerin emeklilik haklarının devamını sağlamaktan ibarettir. Bu madde bu haklardan yalnız Devlet hizmetinden naklen, yani inkıtasız Milli Korunma Kanunu ile tesis edilen müesseselere intikal edenlerin istifadesini değil, müstafi Devlet memurlarının da istifadesini hedef tuttuğu, memuriyetten istifa veya ağıқта bulunmak suretiyle vaki inkita sebebiyle Milli Korunmaya tabi hizmetlerin emeklilik fiili hizmetinden sayılmasına ve bu şekilde faydalanmalarına engel olamayacağı gibi, hukukun genel prensiplerinden olan hak ve nasafet ve Anayasa'nın eşitlik esasına ve 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun sigorta temini gayesine aykırı bulunamayacağı cihetle, içtihadın Milli Korunma Kanununa göre kurulmuş olan müessese teşekkül ve ortaklıklara ve kadrolara istifaen veya ağıktan tayin edilenlerin de buralarda geçen hizmetlerinin emeklilik fiili hizmetlerinden sayılacağı yolunda müesses 10 uncu Daire kararı istikametinde birleştirilmesine 9/1/1971 tarihinde üçte iki çoğunluk olmadığından 23/1/1971 tarihinde salt çoğunlukla karar verildi.

AYRISIK OY

X — 5434 sayılı Kanunun 130 uncu maddesindeki inceleme konusu husus nakil suretiyle tayin keyfiyetidir. Maddedeki kesin açıklık karşısında, Anayasa Mahkemesince verilmiş bir iptal kararı bulunmadıkça, nakil keyfiyetini herhangi bir mülâhaza ile ortadan kaldırmak mümkün değildir. Ancak içtihatların birleştirilmesine konu olan daire kararları incelendikte davalardaki olayların özellikler taşıdığı görülmektedir. Şöyleki:

5 inci Daire kararındaki davacı, askeri veteriner olarak ordu hizmetinde çalışmakta iken Et ve Balık Kurumuna naklen tayinini istemesi ve Milli Savunma Bakanlığının da bu tayinde bir sakınca görmediğini Kuruma bildirmesi üzerine davacı Kurumda bir vazifeye tayin edilmiş, ancak 1281 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin ordu mensuplarının jandarmadan başka vazifeye nakillerine müsait olmadığından istifaya mecbur kalmış ve akabinde Kurumdaki vazifesine başlamıştır. Bu hususta davacı ile idare arasında anlaşmazlık yoktur.

10 uncu Daire kararındaki davacı ise, hâkim muavinliği görevinden istifa suretiyle ayrılmasını müteakip Ticaret Bakanlığı Milli Korunma Daire Reisliğine bir kontrolörlüğe tayin edilmiştir. Bu olayda da davacı, yeni göreve tayin edilebilmek için hâkim muavinliğinden istifa etmiştir.

Bu iki davaya konu olan olaylarda olduğu gibi 5434 sayılı Kanunun 130 uncu maddesinde sözü geçen kadro ve vazifelere tayin edilmek üzere evvelki vazifelerinden ayrılıp akabinde yeni vazifelerine başlamış olanları nakil suretiyle tayin edilmişler arasında kabul etmek idare hukuku esaslarına uygun olur. İctihadın bu suretle birleştirilmesi gerekeceği oyu ile karara karşıyız.

AYRISIK OY

XX - 1 — 5434 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin II sayılı bendinde Sandığa iştirakçi olacakların kimler olduğu sayılmış ve bunlar arasında Milli Korunma hizmetinde çalışanların iştirakçiliğine yer verilmiştir. Ancak kanunun 130 uncu maddesinde, iştirakçilerden Milli Korunma hizmetlerine naklen tayin edilmiş olanların Sandıkla ilgilerinin

kesilmiyeceğine ve buralarda geçecek fiili hizmet müddetlerinin evvelki fiili ve itibari hizmet müddetlerine ekleneceğine dair istisnat bir hüküm konulmuştur.

130 uncu madde hükmü aynen şöyledir : (İştirakçilerden Millî Korunma Kanununa göre kurulan kadrolara veya (Kurumlar) dışında kalan müessese, teşekkül ve ortaklıklardan kendilerine sözü geçen kanuna dayanarak vazife verilmiş bulunanlardan bir vazifeye nakil suretiyle tayin edileceklerin, Sandıkla ilgileri kesilmez. Buralarda geçecek fiili hizmet müddetleri bu kanun esaslarına göre evvelki fiili ve itibari hizmet müddetlerine eklenir. Ayıklarından kesenek ve çalıştıkları yerlerden de karşılık alınır.) denilmiştir.

Naklen tayinin ne demek olduğu yalnız hukuk mesleki müntesipleri ve bilim çevrelerinde değil; hemen bütün toplumumuzca dahi bilinmekte olduğuna ve başkaca bir anlamı bulunmadığına göre 130 uncu madde hükmü pek açık bir hükümdür. Açık hükümlerin yorum ve içtihadına hukukda asla cevaz verilmemiştir. Hal böyle olmasına rağmen Onuncu Daire kararında istifa suretiyle veya açıktan Millî Korunma işlerine tayin edilmiş olanların da münhasıran naklen tayin edilenlere ait bulunan bu hükümden yararlanacakları içtihadına yer verilmiştir. Böyle bir hal, içtihat olmaktan tamamiyle uzak olup Anayasa'nın kuvvetler ayrımına önem verilmeksizin yasama organı görevini yapmak ve 130 uncu maddeyi değiştirip bu maddeye (İstifaen ayrılacak veya açıktan tayin edilenlere) de bu hakkın verileceğini maddeye ilâve etmiş olmaktan başka bir anlam taşımaz ve aynı zamanda Anayasa'nın Hukuk Devleti ilkesinin tam bir ihlâhını teşkil eder.

2 — Bununla beraber; Onuncu Daire kararının gerekçesinde dayandığı hususların hukuki bir değer taşıyıp taşımadıklarını incelemek suretiyle yukarıdaki görüşümüzü tam bir açıklık ve aydınlığa kavuşturmuş olacağız :

A) Yine söyleyelim ki, açık bir ifade ve hüküm de, kanun koyucunun maksadının ne olduğunun araştırılmasına hukukda bir lüzum görülmemektedir. Buna rağmen şayet buraya değinmek lâzım gelirse, kanun koyucunun 130 uncu madde hükmünü tedvin ettiği açıklıktaki maksatla ve bilerek bu yolda koymuş olduğu tereddütsüzce ortaya çıkmaktadır;

Şöyleki; 3780 sayılı Millî Korunma Kanununun 4648 sayılı kanunla değiştirilen 6 ncı maddesinin XI ve XII nci bentlerinin emeklilikle ilgili hükümleri 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 135/68 inci maddesiyle kaldırılmış buna mukabil 130 uncu maddesinde, nakil suretiyle belli Millî Korunma işlerine tayin edileceklerin Sandıkla ilgilerinin kesilmiyeceğine ve buralarda geçecek fiili hizmet müddetlerinin evvelki fiili ve itibari hizmet müddetlerine ekleneceğine dair hüküm konulmuştur. Bu madde kanunun yürürlüğünden sonra bu hizmetlere geçecekleri aitir ki eskiden farkı, yalnız nakil suretiyle tayin edilecekleri bu hak tanınmaktadır. Açıktan tayin edilecekleri (İstifa ederek ayrıldıktan sonra tayin edilecekleri) kapsamına almamaktadır.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte (Evvelce gerek naklen ve gerek açıktan tayin ile gelmiş olsun) Millî Korunma vazifelerinde bulunanlarla daha önce 1683 sayılı Kanuna tabi vazifelerden naklen veya istifa ederek ayrıldıktan sonra Millî Korunma hizmeti geçmiş olanların müktesep hak esası gözetilerek Millî Korunma Kanununun 4648 sayılı Kanunla değiştirilen 6 ncı maddesiyle tanınan emeklilik hakları mahfuz tutularak Emekli Sandığı Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra geçecek fiili ve itibari hizmet müddetlerine eklenmesi 5434 sayılı Kanunun geçici 24 üncü maddesiyle hüküm altına alınmıştır.

Kanunla kurulu sandıklarla ilgili kurumlardan Millî Korunma vazifelerine kanunun yürürlüğünden önce nakil suretiyle tayin edilmiş ve emeklilik hakları, Millî Korunma Kanununun 4648 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle devam ettirilmiş olanların bu hakları da 5434 sayılı Kanunun geçici 25 inci maddesiyle hüküm altına alınmıştır. Gerçekten Millî Korunma Kanununun 4648 sayılı Kanunla değişik 6 ncı maddesinin XI numaralı bendinde de bunların yalnız nakil suretiyle Millî Korunma işlerine geçenlerinin emeklilik hakkı mahfuz tutulmuştur. Şu halde kanun koyucu eski durumu bilmekte ve oradan istifa ederek ayrılanların veya açıktan bulunanların haklarını geçici madde ile müktesep hak olmuş kabul edip korumakta ve yeni kanundan sonra ise Millî Korunma hizmetine geçecekleri artık bilerek yalnız nakil suretiyle gelenlere bu hakkı tanımaktadır ki işte maksadının bundan sonra açıktan veya istifa ederek tayin edilenlere bu hakkı tanımamak olduğunun delilini bu geçici maddeler vermektedir. Eskilerin hakkını mahfuz tutan kanun koyucu yeni kanundan sonrakilerin naklen gelmeyenlerine bu hakkı vermemek maksadını maddeye koyduğu açık ifade ile belirtmiştir.

3 — Kamu hukukunda haklar bir sarahata dayanır. Kişilerin bir hak isteyebilmesi, kanun ve mevzuatın hükmüne dayanan bir hukuki du-

ruma sahip olmasıyla mümkündür. Açıktan veya istifa ederek belli Millî Korunma kadrosuna tayin edilmiş olanlara 130 uncu maddede bir emeklilik hakkı tanınmamış ve böylece bir hukuki duruma sahip kılınmamışlardır ki hak isteyebilsinler. Maddeye hilâfına ve mani bir hüküm konulmamış olmasından söz edilmesinin hiç bir hukuki değer ve anlamı yoktur. Hukukda bu türden bir söz, bir sarahatin umumî ve kapsamlı olması halinde ileri sürülür ve o zaman değer taşır. Halbuki 130 uncu madde hükmünün sarahati, naklen tayin edilenlere ait olup asla bundan öteye bir umumilik ve kapsamı bulunmamaktadır. Binaenaleyh maddede hilâfına bir mani hüküm bulunmaması, belli sarahatin dışında hak yaratmağa vesile veremez. Hukukda şu yön iyi bilinmektedir ki; kanun hükümleri belli sarahatleri ihtiva eder ve o sarahate göre uygulanır. Hükümlerin arkasına bir de manileri ve sarahatin hilâfına olanları sayılarak eklenmez. Zira; sarahat, bu sarahatin dışındakileri kendiliğinden men eder ve hilâfını kabul etmez.

4 — Anayasa'nın 117 nci maddesinde (Memurların nitelikleri, atanmaları, ödev ve yetkileri, hakları ve yükümleri, aylık ve ödenekleri ve özlük işleri kanunla düzenlenir.) denilmiştir. Eski Anayasa'mızın 93 üncü maddesi de aynı hükümleri taşımakta idi. Binaenaleyh; kanunla düzenlemenin dışında memurun bir hakkı bahis konusu olamaz.

5 — Anayasa'nın 12 nci maddesindeki eşitlik temel kuralına da dayandırılmış bulunuluyor. Fakat nitelikleri ve durumları aynı olmayan memurlar arasında eşitliğin söz konusu olamayacağı açıktır. Emekli hakkı devam etmekte iken nakil suretiyle Millî Korunma görevine tayin edilmiş olan bir memur bu tayin ile emeklilik hakkını kaybedecektir. İstifa ederek ayrılmış olan bir memurun açıktan iken bir emeklilik hakkı yoktur ki Millî Korunma vazifesine tayin edildiğinde hakkını kaybetmiş olsun. Memurlardan önceki emeklilik hakkını kaybeden diğeri ise böyle bir hakkı olmadığı için bu yönden bir kaybı bulunmayan durumdadır. Aynı durumda bulunanlar arasında elbette eşitlik olamaz.

Böyle olmakla beraber; 5434 sayılı Kanunun 130 uncu maddesinin bir an için Anayasa'nın 12 nci maddesindeki eşitlik temel kuralına aykırı hüküm taşıdığı kabul olsun, bu taktirde; davaya bakmakta olan idari mahkemenin izleyeceği yol Anayasa'nın 151 inci maddesinde gösterilmiştir. Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakacak ve işi Anayasa Mahkemesine gönderecektir. Ortada bir kanun hükmü mevcut iken bu hüküm bir yana bırakılarak Anayasa'nın eşitliğe dair temel ilkesine hüküm tesis etme yolu mahkemelere kapalıdır. Mahkemeler iptal edilmedikçe yürürlükte bulunan kanun hükümlerini uygulamaya zorunludurlar. Anayasa'nın 132 nci maddesinde hakimlerin Anayasaya, kanuna, hukuka ve vicdani kanaatlerine göre hüküm verecekleri yazılı ise de Anayasa'ya bir aykırılık iddiası halinde mahkemenin Anayasa'ya göre vereceği karar, 151 inci madde gereğince vereceği karardan ibarettir.

Anayasa'nın yürürlüğünden önce mevcut kanunlar hakkında da yine durum aynıdır. Anayasa'nın geçici 9 uncu maddesi hükmü, Anayasa'daki temel hukuk kurallarının aykırı hükümleri kendiliğinden ortadan kaldıramayacağını göstermektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi, 14/8/1963 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan E. 1963/205, K. 1963/123 sayılı kararlarında bu yönden inceleme yaparak aşağıdaki şekilde sonuca varmıştır. (Anayasa hükümleri, ister ana çizgileriyle ilkeleri kısaca, ister bütün ayrıntılarıyla bazı konuları tam olarak belirtmiş bulunsun etki ve değer bakımından hep aynı niteliktedir. Yani bunlar üstün, bağlayıcı temel hukuk kurallarıdır. Hiçbir kanunun hiçbir hükmü bu kurallara aykırı olamaz. Ancak uyumsuzluk ve çelişme durumlarında sonraki kanunun bazı hallerde önceki kanunun aykırı hükümlerini dolayısıyla kendiliğinden yürürlükten kaldırışı gibi, temel hukuk kuralının uyumsuzluğu ve çelişmeyi meydana getiren kanun hükmünü doğrudan doğruya kaldırarak onun yerine geçmesi mümkün değildir. Aykırılığın giderilmesi için mutlak bir eylem ve işlem gerekir ki bu da ya yasama yoluyla yahut iptal müessesesinin işletilmesiyle olur. Eğer Anayasa'nın yürürlüğe girdiği tarihte var olan kanunlardaki aykırı hükümleri kendiliğinden kaldıracağını düşünmek mümkün ve caiz bulunsaydı bu çeşit hükümlerin ayrıca iptal; için bir yolun ön görülmesi hiç de gerekmezdi. Oysa Anayasa'nın geçici 9 uncu maddesine, Anayasa Mahkemesinin görevine bağladığı tarihte yürürlükte olan kanunlar hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla iptal davası açılabilmesini sağlayacak özel bir hüküm konulmuş; bu da Anayasa'daki temel hukuk kurallarının aykırı hükümleri kendiliğinden ortadan kaldıramayacağını ayrıca ve açıkça göstermekte bulunmuştur.)

Yine Anayasa Mahkemesi 22/8/1964 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanan Esas 1963/89, Karar 1964/36 sayılı kararında da aynı görüşü belirtmiştir.

6 — Hak ve nasafetden ve bunun hukukun genel prensiplerinden olduğu ileri sürülüyor. Şurası unutulmaktadır ki hukukun her halinde hak ve nasafete göre karar vermek imkânı yoktur. Hak ve nasafete göre bir tam yargı davasında ancak bir tazminata hükümlenabilir. O da hizmet kusuru, risk ve sebepsiz iktisap ve objektif mesuliyet gibi hukuki vasıflara konulamıyan bir tazminat isteginde bulunmuş bir davacının maruz kaldığı zararın kısmen olsun bir tazminatla telâfi edilmemesinin insaf ölçü ve duygularıyla telif edilemeyeceği biçimde nadir olarak rastlanan bir halin mevcudiyetine inhisar eder. Hukukun sarîh hükmünün dışına çıkıp da hak ve nasafete göre karar vermeyi tecviz eden genel bir prensip yoktur. Aksine olarak; böyle bir görüşle sahip olunması hukukun inkârından ve sapıtılmasından başka bir anlam taşımaz.

Kaldı ki; İctihadın birleştirilmesine konu olan 5 inci ve 10 uncu Daire kararları, açılan iptal davaları sonucu da verilmiş kararlardır. 521 sayılı Danıştay Kanununun 30 uncu maddesinin A bendinde iptal davaları, (İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden kanuna aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılacak davalar) olarak tanımlanmıştır. Görülüyor ki iptal davaları idarî işlemin sırf kanuna aykırı olup olmadığının denetimi davalarıdır. Başka bir deyimle; iptal davaları, yalnız ve yalnız kanunilik davalarıdır. İdarî yargı organı, idarî işlemin kanuna uygun olup olmadığını araştırarak ve sonucuna göre davayı ya ret veya iptal edecektir. İdarî Mahkeme kanuniliğin aranması davasında hak ve nasafete dayanarak karar veremez.

7 — T. C. Emekli Sandığı Sigorta esasına göre kurulmuş kesenek (bir nevi prim) ödenmek suretiyle hakka sahip olunan bir müessese ise de 5434 sayılı kanunun 12 nci maddesinin II işaretli fıkrasında kimlerin

bu müesseseden faydalanacağı ayrı ayrı sayılmış ve burada sayılanlara sandığın iştirakçisi denilmiş olup Millî Korunma hizmetine geçenlere iştirakçiler meyanında yer verilmeyerek sadece Millî Korunma hizmetine iştirakçilerden naklen alınanların iştirakçiliklerinin devam edeceğini 130 uncu maddesiyle hüküm altına almış bulunması gözönünde tutulunca; sandığın kanunda belirtilmiş olmaları kapısının açık olmadığı belirgin biçimde ortadadır. Binaenaleyh Emekli Sandığının Sigorta esasına göre kurulmuş bir müessese olduğuna bakarak, kanunda yeri olmayan kimseler için de, primini alıp hak sağlayacağı ileri sürülemez. Ve kanunun da yazılı olmaları için Emekli Sandığına bir nevi sigorta olduğundan bahisle asla bir vecibe yüklenemez.

8 — Şu yönü de kaydedelim ki; Sandığa devrolunacak her hizmet yılı, onun ilgisine karşı sandığın vecibesini ve malî yükümünü artırır, ayrıca ikramiye bakımından Hazinesin de malî yükümünü artırır. Kıyas yoluyla bir içtihadı gitmek için kanunda evvelâ bir hüküm boşluğunun bulunması gerekir. Halbuki kanunun geçici 24 ve geçici 25 inci maddeleri ve esas 130 uncu maddesi kanun koyucu tarafından sarahati dışındakilere hak tanımayan bilerek konulmuş maddelerdir. Kanun koyucunun bir maddeyi bilerek sınırlı koyması bir hüküm boşluğu olduğu telâkkisine yer veremez.

Bir an için kanunda bir hüküm boşluğu olduğu kabul olunsun, boşluk, hukukda kıyas yoluyla bir içtihadı varılarak doldurulabilir. Fakat böylece malî sonuçları olan ahvalde kıyas yoluyla hükümlerin tevsi ve tebdiline cevaz olmadığı da pek iyi bilinen bir hukuk kaidesidir.

Sonuç : Kanuna uygun olan 5 inci Dairenin kararı veçhile İctihadın Birleştirilmesi gerekirken yukarıdan beri belirttiğimiz sebepler karşısında hukuken geçerli hiçbir dayanağı olmayan 10 uncu Daire kararı veçhile içtihadın birleştirilmesine karşıyız.

GENELGE

Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığından :

Dışticaret İşlerine Dair Sirküler İthalât : (71/33)

1 — 26/4/1971 tarih ve 7/2304 sayılı İthalât Rejimi Kararına istinaden yürürlüğe konulan ve 5/5/1971 tarih ve 13827 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalât Yönetmeliğinin 34 üncü maddesine göre resmî sektöre dahil daire ve müesseselerin yapacakları ithalâtta, aşağıdaki hükümler mahfuz kalmak kaydıyla, Dışticaret mevzuatı ile Seri : 3 No. 5 İthalât Tebliğinde yazılı esaslar uygulanır.

2 — Resmî sektör, genel ve katma bütçeli daireler, özel idareler, belediyeler ve İktisadî Devlet Teşekkülleri ile sermayesinin yarısı veya yarısından fazlası bu idare ve teşekküllere ait teşebbüsler, özel bir kanunla veya özel bir kanunun verdiği yetkiye dayanarak kurulan iktisadî ticarî ve sair müesseseler, Tarım Kredi ve Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ve umumî menfaatlere hadim cemiyetler, Merkez Bankası, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü ve Elektrik İşleri Etüd İdaresi, İstanbul Petrol Rafineri A. Ş. ve Ereğli Demir Çelik İşletmeleri ve Gübre Fabrikaları T. A. Ş. ile Maliye Bakanlığınca tespit edilerek ilân edilecek daire ve müesseselerden ibarettir.

3 — Resmî sektör ithalâtında, ithalâtçı vesikası ve teminat, vesaik ve mal mukabili ithalâtta mal bedeli için peşinat aranmaz. Ancak AİD yolu ile yapılacak ithalâta ait Yönetmeliğin teminatlarla ilgili hükümleri mahfuzdur.

4 — İthal listelerinde, münhasıran mukaveleli fabrika acentaları tarafından ithal olunabileceği kayıtlı maddelerin ithalinde mezkûr şart, resmî sektör için uygulanmaz.

5 — İhtiyaç belgeleri, döviz tahsis mektupları ve ithal müsaadeleri İthalât Yönetmeliğinin 18 inci maddesi esaslarına göre Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığınca yenilenir.

6 — İthal müddetine ek olarak, mahiyeti itibarıyla, ayrı bir imal müddetini gerektiren mallar için Sanayi ve Ticaret Bakanlığından alınacak «imal müddeti belgesi» ile birlikte müracaat edilir.

7 — Resmî sektörün Dış Ticaret Rejimine göre gümrüklerce is'af edilmeyen mal değişikliği talepleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığına yapılır. Adı geçen Bakanlık, bu talepleri inceler ve görüşü ile birlikte sonuçlandırılmak üzere Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığına intikal ettirir.

8 — «Muhtelif» kaydı bulunan bilumum sanayici ve ithalâtçı kotalarından yapılacak ithalâtla ilgili taleplerin tahsis bağlanabilmesi için ithal edilmek istenen maddenin yerli imalatının bulunmadığına veya miktar ve vasıfları bakımından yeterli olmadığına dair Maliye Bakanlığı tarafından Sanayi ve Ticaret Bakanlığından alınacak bir belgenin eklenmesi gereklidir.

9 — İthal listelerinde kayıtlı malların ithali için müracaatlar ithalât yönetmeliğine ekli müracaat formu ile birlikte doğrudan doğruya Maliye Bakanlığına yapılır. (İthalât Yönetmeliğinin 13 ve 24. maddeleri hükümleri mahfuzdur.)

Ancak II sayılı Liberasyon Listesi ile Tahsisli İthal Malları Listesinde yer alan maddelerin hıızalarında müracaat ve inceleme makam veya mercii gösterilmesi halinde müracaatlar, bu mercilerden alınacak uygun mütalaa ile birlikte Maliye Bakanlığına yapılır.

10 — Resmî sektörün ithalâtı ile alakalı olarak yukarıdaki hususlar dışındaki özel ve zarurî hallerde, Maliye Bakanlığına T. C. Merkez Bankasına verilecek özel talimatlara göre muamele yapılır ve keyfiyet Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığına bildirilir.

11 — Maliye Bakanlığına, resmî sektörün I ve II sayılı Liberasyon Listelerinden yapacağı ithalât için 20 Nisan 1971 tarihine kadar verilmiş ve bu tarihe kadar T. C. Merkez Bankasına iletilmediği için kulanılmayan ön müsaadeler Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığına iki aya kadar süre verilmek suretiyle yenilenebilir.

İLANLAR

Bodrum Asliye Hukuk Hâkimliğinden :

1971/190

Milâs Selimiye Bucasında oturur Fatma Uğur tarafından eşi Bodrum Karatoprak Köyünde Mehmet Uğur aleyhine açılan geçimsizlik se-

bebiyle boşanma davasında davanın uzun yıllar önce köyünü terk edip gittiği ve adresi bilinemediğinden ilânen davetiye tebliğine, duruşmanın 22/6/1971 Salı saat 9.00 a bırakılmasına karar verildiğinden davetiye yerine geçmek üzere ilânen tebliğ olunur.